

ҮНЭН

ВКП (б)-гэй ОБКОМ ба
УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болон БМАССР-эй
ЗЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
ОРГАН

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXVII-дохи жэлэй ойдо зорюулагдаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй урьялнууд

Манай орондо империалистнуудай засагив унагаа- СССР-эй арадуудай эрхэ сүлөө болон бээ даанхай далай үндэһэн ба арадуудай хоорондох эв найрамда- толгуури болохо хүсэн түгэс советскэ державые уулһан Агууехэ Октябрьска социалистическэ рево- лүциин XXVII жэлэй ой мандаха болтогой!

1. Советскэ Союзай амалшад! Улаан Армийнай не- но-фашистска булимтарагшадые манай Эхэ ороной ар дайдаһаа хугна сохибо. Манай сүлөөтэ советскэ эрхэ орон мандаха болтогой! Сүлөөлжэһэ арми болохо тэмцэһэ Улаан Арми мандаха болтогой!

2. Гитлеровскэ булимтарагшадые Германиянь газар нэрьен сохижо ябаа шэн габьяата Улаан Арми мандаха болтогой! Агууехэ советскэ державын сэрэг- гүүд! Баруун тээшэ шууд! Дабшагты! Фашистска диктаторион өөрэйнь эшээн соо нэрбэн халгай!

3. Манай гөрөд ба тосхонуудые тоноһон ба хандарга- гийнь түлөө, эхэнэр ба үхибүүдые хүсэрхэн дөрөм- нойонь түлөө, советскэ хүнүүдые алаһан ба немец- кэ боолшологдо абаашанайнь түлөө немецко-фашист- скэ бузар золигуудые хайтар хэһээ! Фашистска хоро- ны золигуудһаа үһөөгөө абажа үхлөөрын харюусай!

4. Хүн түрэлхитэһэй эгээл хорото дайсад болохо не- но-фашистска булимтарагшадые дараха англо-совет- скэ америкынскэ дайшалхы союзай илалта мандаха болто- гой! Гитлеровскэ Германиянь тон түргэнөөр бутасохихо хэ- тэ Нэгэдэмэл нацануудай бүхы хүсэ ба дайшалхы тэ- шынь хандуулай! Фашистска харшангуудай тонуул- хынь уурхайо онги сохижо бүхы дэлхэйн арадуудай америкынскэ зүрхэлиг морягуудта амар мэндэ!

5. Гитлеровскэ тонуул сэрэгые Баруун Европодо бута- нгиско байгаа Великобританий ба Америкын Холбоот- олодуудай шэн габьяата сэрэгүүдэ амар мэндэ! Фа- шистска дээрмэшэдэ эсэргүү тэмсэжэ ябаа английскэ америкынскэ зүрхэлиг морягуудта амар мэндэ!

6. Югославскэ ард зондо амар мэндэ! Улаан Армитай мүнөө нийлүүлэн ябажа немецкэ боолшологшодһоо ынгөө Эхэ оронно сүлөөлжэ байгаа Югославийн ар- дай-сүлөөлэлтын героическа арми мандаха болтогой!

7. Немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү тэмсэжэ байгаа польскэ ардта амар мэндэ! Польшын ар- цинууд! Зэбүүн муухай немецкэ эзэмдэгшэдые түр- лөөр бута сохихо хэрэгтэһэ таанарые сүлөөлжэһэд бол- тогой! Улаан Арми ба Польскэ сэрэгтэ бүхы хүсөөрөө шалгалты! Польскэ сэрэгтэ шэн габьяата солдадууд ба офицернууд мандаха болтогой!

8. Советскэ ардинуудтай хамта Францие германска ар- малтаһаа сүлөөлжэ ябадалые дүүргэжэ байгаа фран- цискэ ардта амар мэндэ! Советскэ лётчигуудтай хам- талга немецко-фашистска нохосуудые нэрбэн сохижо ябаа «Нормандия» гэжэ французскэ авиационно час- тан шэн габьяата лётчигуудта дайшалхы баяр хүргэе!

9. Немецко-фашистска бузар золигуудта эсэргүү тэмсэжэ байгаа Чехословацка ардта амар мэндэ! Че- хославийн патриотууд! Таанарай Эхэ оронно гитле- ровскэ булимтарагшадһаа сүлөөлжэ байгаа Улаан Армида амар хүсөөрөө туһаламжа хүргэты! Улаан Армитай амар немецко-фашистска булимтарагшадта эсэргүү тэмсэжэ байгаа Чехословацка корпусой солдадууд ба офицернуудтэ дайшалхы баяр хүргэе!

10. Гитлеровскэ империализмда эсэргүү тэмсэжэ бай- гаа Европын арадуудта амар мэндэ! Немецко-фашистска боолшологшодто дарлагдажа байгаа европейскэ оронууд- ай патриотууд! Фашистска дарлалтаһаа бээ сүлөөлхын түлөө тэмсэжэ болоты! Гитлеровскэ муухай дарлалтые гы болго!

11. Славян ахадүүнэр! Славян зоной үхэлэй дайсан болохо немецкэ булимтарагшадые бута сохихо ябадалда үхы хүсэээ зангидай! Гитлеровскэ бузар дарлалтые үгэ- рхын түлөө тэмсэжэ байгаа славянскэ арадуудай дай- шалхы союз мандаха болтогой!

12. Улаан Армийн сэрэгшүүд! Немецкэ наторгада ар- цин зобонжо байгаа хэдэн миллион советскэ хүнүүд таанарые манай сүлөөлжэһэд гэжэ хүлэжэ байна. Ма- най ахадүүнэр ба эгээл дүүнэрые фашистска дарлалтаһаа амгаан абая!

13. Улаан Армийн сэрэгшүүд! Өөһэдынгөө дайшалхы тэмцэһэ эсэһэ сусаршагүйгөөр нарижуулагты, ма- най эрхим дайшалхы техничы гүйсэдөөр хэрэглэты!

14. Манай орондо империалистнуудай засагив унагаа- СССР-эй арадуудай эрхэ сүлөө болон бээ даанхай далай үндэһэн ба арадуудай хоорондох эв найрамда- толгуури болохо хүсэн түгэс советскэ державые уулһан Агууехэ Октябрьска социалистическэ рево- лүциин XXVII жэлэй ой мандаха болтогой!

15. Манай орондо империалистнуудай засагив унагаа- СССР-эй арадуудай эрхэ сүлөө болон бээ даанхай далай үндэһэн ба арадуудай хоорондох эв найрамда- толгуури болохо хүсэн түгэс советскэ державые уулһан Агууехэ Октябрьска социалистическэ рево- лүциин XXVII жэлэй ой мандаха болтогой!

15. Улаан Армийн ябган сэрэгшүүд! Дайсанай өбөр- оны шадмараар дабагты, довтолгыгөө амжалтые бүхэ- жүүлжэ хүгмөөгты, дайсанай сэрэгүүдые нэрбэн сохиг- ты, немецкэ булимтарагшадые хүрээлэн абажа үгы хэг- ты! Алдарт советскэ ябган-сэрэгшүүд мандаха болто- гой!

16. Улаан Армийн артиллеристнууд ба минометчи- гууд! Хүсэ ехэтэ ба мэргэн шанга галта сохилсонууда- раа дайсанай бүхэжүүлгэнүүдые хандаргагты, тэрэнэй өбөрные шуу сохигты! Манай довтолго ябаа сэрэгүү- гэ харгы зам гаргагты, дайсанай амиды хүсэн ба дай- шалхы техничы үгы хэгты! Ябган сэрэгшүүд ба танк- нуудтай харилсаата ябуулгануудаа нарижуулагты! Улаан Армийн артиллеристнууд ба минометчигүүд ман- даха болтогой!

17. Улаан Армийн танкистууд! Дайсаные сүмэ со- кинхо хойноһоонь гэгдэнгүйгөөр мүрдэгты! дайсанай ара талада шадмар ба зоригтой мөнөөр хэжэ сүмэрэн ороты, дайсанай сэрэгүүдэй гэдэргээ сухариха замынь таһалагты, немецкэ булимтарагшадые үгы хэгты! Со- ветскэ танкистууд мандаха болтогой!

18. Манай Эхэ оронэй соколнууд—советскэ лётчи- гууд! Дайсаные газар дээрэ, агаарта ба далай дээрэ хайра гамгүйгөөр үгы хэгты! Советскэ лётчигүүд манда- ха болтогой!

19. Улаан Армийн моритэ сэрэгшэд! Дайсанай сэрэ- үүдые эрмд шангаар мүшхэн намнагты, дайсанай жэ- саал худар шууд ороты, тэрэнэй дарсагуудые эзэлгты, дайсанай ара таладань зүрхэтэй рейднүүдые хэгты, немецко-фашистска шолмосуудые хүрээлэн бута сохиг- ты! Советскэ моритэ сэрэгшэд мандаха болтогой!

20. Улаан-Сэрэгтэй флотой улаанфлотачууд ба офицер- нууд! Дайсанай далайн зам харилсаанда хүсэтэ сохил- сонуудые хэгты! Дайсанай корабль ба транспортуудые шэнгээгты, далайн дайдануудые гитлеровскэ бузар бу- лайнуудһаа сэйбэрлэгты! Далайдашы, хуурай газарташы гитлеровскэ эзэмдэгшэдые хайра гамгүйгөөр хюдагты! Советскэ сэрэгтэй морягууд мандаха болтогой!

21. Улаан Армийн хэлхэ холбошод! Һэйн хэлхэ холбоон болбол байлданые эрхилжэ шухала услови мүн. Улаан Армийн хэлхэ холбоной хэрэгые али болохоор хайжаруулагты, тэрэнэй дайшалхы операцинуудай ам- жалтануудые хангагты! Советскэ хэлхэ холбошод ман- даха болтогой!

22. Улаан Армийн тагнуулшад! Тагнуул гэжэ ар- миин нюдэн ба шэхиминь гэжэ гэжэ һанан ябагы. Дай- санай байһан газарта зүрхэтэйгөөр нэбтэрэн ороты! Дайсанай ханаашанга ба харэ болоннуудые саг соонь элчрүүлэгты, дайсаные яаб сэхихэ хэрэгтэһэ манай сэрэгүүдтэ туһалагты! Советскэ тагнуулшад ман- даха болтогой!

23. Советскэ хилэнүүдэй үнэншэ хамгаалагшад боло- го манай алдарт пограничигүүд мандаха болтогой!

24. Инженернэ сэрэгүүдэй боесүүд ба офицернууд! Дайсанай бүхэжүүлгэнүүдтэ амжалтагаар шууд доб- голхо ябадалдань, уһан голнуудые гаталхадань миннэ толи ба ябахада бэрхэтэй газарнуудые дабахадань, довтолгы амжалтануудые гартаа абаха ба хүгжүүлжэ- сэн манай сэрэгүүдтэ туһалагты! Улаан Армийн инже- нернэ сэрэгүүд мандаха болтогой! Манай алдарт сапёр- нууд ба минёрнууд мандаха болтогой!

25. Улаан Армийн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд! Дархатаһан советскэ сэрэгшүүдэй ами наһан ба жэ- саалдаа бусажа ерэхэ ябадалайнь түлөө шэн зоригтой- гоор тэмсэты! Улаан Армийн медицинскэ хүдэлмэрилэг- шэд мандаха болтогой!

26. Сэрэгүүдэй тылай хүдэлмэрилэгшэд! Улаан Ар- миин автомобилистнууд ба харгы замаархин! Улаан Армида дайшалхы техничы, номо хэрэгсэлнүүд, буу зэбсэг ба эдэ хоолой зүйлнүүдые саг соонь хүргэн үгэты! Сэрэгтэй тылай хүдэлмэрилэгшэд мандаха болто- гой! Улаан Армийн автомобилистнууд ба харгы замаар- син мандаха болтогой!

27. Манай Эхэ ороной эрхим хүбүүд болохо Советскэ Союзай Геройнууд ба Социалистическэ Амалай Герой- нууд алдарша!

28. Советскэ Союзай амалшад! Фронтовигүүдэй гэр- үлэнэр тухай һанга оролдолго болбол бүхы советскэ патриотуудай нангин уялга мүн. Эхэ орондо сүлөөлгэ- шэдэй гэр бүлэнэрые бүгдэһэнитын анхарал ба һанга оролдолгоор хүрээлэе!

29. Буу зэбсэг ба номо хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ бай- гаа предприятинуудай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэ, инженернууд ба технигүүд! Винтовке, автомат, пуле- мет, миномет, өхэ буу, номон, патрон ба миннүүдые бүтээхэ ябадалаа өхэдхэгты! Дайшалхы продукцияа на- рижуулан өхэдхэгты! Буу зэбсэгтэй шэнэ зүйлнүүдые зохёрн гаргагты! Бүхы юмзэ фронтдо, бүхы юмзэ илалтада зорюулай!

30. Танкова заводуудай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэри- шэд, инженер ба технигүүд! Улаан Армида улам олон танкнүүдые үгэты! Шэнэ хэб маягуудай дайшалхы ма- шиннүүдые амжалтагаар бүтээн гаргагты! Һэйн танкнүүдэй олон болохо тума дайсаные дийлэхэ сагнай ойртоно!

31. Авиационно заводуудай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэ- ригшэд, инженер ба технигүүд! Советскэ самолётуудые тэсэ сусаршагүйгөөр нарижуулагты, Улаан Армида улам олон истребительнүүд, штурмовигүүд, бомбардирса- вигүүдые бүтээн үгэты!

32. Нефтин ажайлэдбэриин эрэгтэй эмэгтэй хү- дэлмэрилэгшэд, инженер ба технигүүд! Нефть малталгы дээшлүүлэгты! Фронт ба Эсэгэ орондоо түлишэ өхээр үгэе!

33. Шулуу нүүрһэнэй ажайлэдбэриин эрэгтэй эмэг- тэй хүдэлмэрилэгшэд, инженер ба технигүүд, Транспорт, фабрика ба заводуудай таһалгарлагүй амал таанар- һаа дулдадаха байна. Шулуун нүүрһэ малтаха ябадалые дээшлүүлэгты, фронт ба тылай түлишын бүхы эриг- гэнүүдые хангагты!

34. Металлургическа заводуудай эрэгтэй эмэгтэй хү- дэлмэрилэгшэд, инженер ба технигүүд! Танк, самолёт, зэб- сэг, номонуудые хэжэ түмэр өхээр үгэты! Эсэгэ оронной арадай ажахыда улам өхэ түмэр үгэе!

35. Моторбайгуулгын ажайлэдбэриин эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженер ба технигүүд! Мүнөө сагай пайн болбол моторнуудай дайн мүн. Самолётуудай, танк- нуудай, автомобильнүүдэй, корабльнуудай моторнуудые бүтээлгы дээшлүүлэгты!

36. Станок байгуулгын заводуудай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженер ба технигүүд! Станок бай- гуулга болбол манай оронной техничeskэ зэбсэгжэлгын шухала базань болохо байһанье һанамжа ябагы. Ста- нок бүтээлгы саг үргэлжэ дээшлүүлэгты! Шэ- нээр баригдажа ба нэргээн бодхоогдожа байһан заводуу- дые түргэнөөр түхээржэ бэлдэхэ ябадалда туһалагты!

37. Эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженер ба тех- ник барилгашад! Түргэн аргануудар шэнэнүүд домино, картенэ, шахта, электростанци ба заводуудые баригты! Немецкэ булимтарагшадтай хандаргаһан городууд ажайлэдбэриин предприятинууд ба байра байдалнуудые түргэнөөр нэргээн бодхоогты!

38. Электростанцинуудай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэри- шэд, инженернүүд ба технигүүд! Сэрэгтэй ажайлэдбэ- риин таһалгарлагүй хүдэлмэриин хангагты! Немецко- фашистска дээрмэшэдэй хандаргаһан электростанцинуу- дые түргэнөөр нэргээн бодхоогты! Энергетическэ хүсые улам шангадахты!

39. Бүд нэхэхэ ба хүнгэн ажайлэдбэриин эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд ба технигүүд! Улаан Армида хэрэгтэй хубсаһа хунар ба улад зонд эрэгтэй үргэн хэрэглэй эд бараануудые гаргаха яба- далаа үдэрһе үдэртэ улам өхэ болготы, ажалайндай йлэдбэрилгы дээшлүүлэгты!

40. Нютагай ажайлэдбэриин эрэгтэй эмэгтэй хү- дэлмэрилэгшэд, инженернүүд ба технигүүд, Нютагай ре- урснуудые хэрэглэхэдэ үүсхэл өхээр гаргагты, улад ондо ба Улаан Армида хэрэгтэй эд бараануудые бү- тээн гаргаха ябадалые өхэ болготы!

41. Эдэ хоолой ажайлэдбэриин эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд ба технигүүд! Арми ба улад зондо хэрэгтэй эдэ хоолой продуктуудые үйлэч- бэрлэн гаргаха ябадалаа улам өхэ болготы!

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциэ XXVII-дохи жэлэй ойдо зорюулагданан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй уряалнууд

(ҮРГЭЛЖЭЛЭЛ. ЭХИНИИНЫ 1-дэхи НЮУРТА).

Советскэ таряашад мандаха болтогой!

42. Советскэ түмэрзамайхид! Шэн зоригто ба нарин сэхэ хүдэлмэрээрээ Улаан Армин дэбтолгын амжалтыг хангагты! Сэрэгүүд, сэрэгэй ба арадай-ажахын ашаануудыг тээхэн повэдняудай түргэнөөр ябалгыг эмхидхэгты! Түмэр харгыннууд дээрэ сэрэгэй маяг заршамыг бэсшэ сусаагүйгөөр бүхэжүүлэгты! Немецүүдэй хандаргаһан түмэр харгыннуудыг ба барилгануудыг түргэнөөр нэргээн бодхоогты!

45. Эрэгтэй эмэгтэй колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, зоотехнигууд ба ветеринарнууд! Малай тоо голтой саашадан олошоруула, залуу малнуудаа бүлтэнь ондо оруула! Малажалай ашаг үгэлгыг дэжшлүүлэ! Улаан Арми ба ороно малажалай продунтнууцаар хангаха ябадалаа ехэдхэ!

46. Советскэ интеллигенци! Инженернууд ба техникүүд, агрономууд, багшанар, врачнууд, науна искусство ба литературын хүдэлмэрилэгшэд, советскэ предприятия ба албан газарнуудай хүдэлмэрилэгшэд! Манай арадай-ажахын саашанхи дэжшэлэлтэдэ хүдэлмэришэн ба колхознигуудта туһалагты! Советскэ науна, техникэ ба культурыг урагшан дабуулагты! Советскэ интеллигенци мандаха болтогой!

47. Немецкэ эзэмдэгшэдэ сүлөөлэгдэнэ райснуудай амалшад! Гитлеровскэ тонуулшадай һүйдхэн хандаргаһан гороуд ба тосхонуудыг, ажаүйлэдбэри, транспорт, йэлхээ холбоо, хүдөө ажахы ба культурно-ажайдалай газарнуудыг түргэнөөр нэргээн бодхоогты! Таанарыг сүлөөлэгшэд болохо Улаан Армида туһалха ябадалаа үдэр бүхэндэ ехэдхэгты!

48. Советскэ Эхэнэрнууд! Ажаүйлэдбэрин мэргэжлнүүдыг шудалагты, ажалайнгаа бүтээсье дэжшлүүлэгты, агаарһаа дэбтолхо ба химическэ дэбтолгоһоо хамгаалха

оборонын хэрэгыг, санитарна хэрэгыг, хэлхээ зорюулагты! Немецкэ булимтарагшадтай тэмсэхэ ябадалаа бүхэ хүсээ зорюулагты! Советскэ эзэнэрнууд мандаха болтогой!

49. Советскэ хүбүүд ба басагадууд! Фронто тугаар эршэтэй шанга ажаллагты! Ажаүйлэдбэрин винкыг, сэрэгэй хэрэгыг шудалагты, ажалай маяг шамай эрхим жэжээнүүдыг харуулагты! Советскэ залуушууд мандаха болтогой!

50. Коммунистнууд ба номсомолцууд! Немецкэ фашистскэ булимтарагшадта эсэргүү тэмсэлшэдэй тугаарын зэргэнүүдэ жагсагты!

51. Манай Эхэ ороной арадуудай холбооной, жарга ба алдарай найдамтай тулгуури болохо хүсэн түгэс советскэ Союз мандаха болтогой! Манай советскэ Эхэнэрнууд мандаха болтогой!

52. Манай ороной арадуудай эдэршэгүй хани ба саан мандаха болтогой!

53. Немецко-фашистскэ булимтарагшадые дэбтолгоһон тугаарын түлээ тэмсэлыг үүсхэгшэ ба эмхидхэгшэ Бүхэсоюзна Коммунистическэ большевиүүдэй парти Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

54. Ленинэй туг доро, Сталинай ударидалга доро гитлеровскэ Германияг эзэслэн бута сохихын тугаар манай үнэн хэрэгэй гүйсэд илалтын түлээ урагш дабуулагты!

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевиүүдэй) Партиин Центральна Комитет.

Стахановска ажалайнь аша үрэ

Колхозой хонин хүрэгыг олошоруулхын түлөө үргэһэ нойргүйгөөр ажаллажа түрүү зэргээрээ суурхаһан хонишод «Зургаанай зам» колхоздо нилээдгүй олон юм. Эдэ түрүү хонишод стахановска ажалайнгаа аша үрээр 30 шахуу хурьга нэмэлтэ түлбэри абахан. Эрхим хонишод Дулма Дамдинова үнгэрэгшэ жэлдэ 123 өхэ хонинһоо 134 хурьга абаһан байгаа. Тэрэнэйнгээ түлөө нүхэр Дамдинова нэмэлтэ түлбэри болгон 7 хурьга абаха болобо. Тэрэшэлэн хонишод

Долгоржап Эрдыниева, Уламхай Кытыкшипова, Димит Цыренова, Гыпин Мухонаева гэгшэд нэмэлтэ түлбэри 4—5 хурьга абаха байна. Энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэлэй үедэ «Зургаанай зам» колхозой хонишод хонишоо адуулхатаа нэгэн доро үбһэ сабшажа хэдэн центнер абаа. Мүн өөһэдөө үбэлжэлгэдэ бэлэдхэн шабхын гаргажа, доторхийн сөбэрлэн, дулаалһан байха юм.

Ц. ЦЫДЕНОВ.

Малай байранууд шэнээр түхээрэгдэбэ

Октябрийн урда тээхи социалистическэ мурьсөөндэ оролсоһон Иволгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой членүүд малай үбэлжэлгэдэ хайнаар бэлэдхэбэ. Үсөөхэн хоног соо эндэ 700 хонинһоо, 100 хурьгаһаа, 50 тугалай, 150 эбэртэ томо малай байранууд шэнээр түхээрэгдэнэ байна. Наяар 56 моринной байра заһагдажа дүүрэхэн. Мүн малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэнэ байна. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлыг хаһа болзор соонь дүүргэхэ хэрэгтэ малажалай фермын хүдэлмэрилэгшэд ехэхэн оролдогтоо гаргаа.

Г. АНДРЕЕВА.

Дулаан байранууд бэлэн

«Ленин зам» колхоз мүнөө жэлэй үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр Хажэнгэ соогоо түрүү һууринуудай нэгыг эзэлэнхэй. Бүхы малнуудта бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаһан байна. Тэрэшэлэн малайнгаа байрануудыг бүгэдын хальбэн заһабарилжа дулаалжа. Тугалай хоёр, эбэртэ томо малай 3 байранууд б хашаа заһабарилгадаа, сагаалагдажа арюун сөбөр болоһон байна. Бэлэн болоһон эдэ байранууд бүгэдэ дезинфекци хэгдэнхэй. Мүн хони, ямаанай байра, парайлгын гэрнүүд бэлэдхэгдэнхэй байха юм. Малай дулаан байрануудыг

бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ колхознигууд Буйнта Дамдинов, Буда Галшиев, Цырема Дагбаева, Ганжит Буйнова Генинбалма Доржиева, Балжит Будаева ба бусад эршэмтэйгээр хабаадалсаһан байна. Малайнгаа байдалнуудыг хаһа болзор соонь хайн шанартайгаар түхээрээд байһан энэ артелиин колхознигууд плангала малажалай фермэ, гүүртэнүүдэй хүдэлмэришэд түл абалгыг эрхим хайнаар үнгэргэжэ, адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ улам эршэтэйгээр оролсохыг хүсэнэд.

Т. ТАБАНАРАСУНСКАЯ.

Гүрэнэй номиссида тушаала

Прибайкальска аймагта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл шалгахы гүрэнэй комисси хүдэлмэрилжэ эхилхээр үнийнэй. Батурииска сельсоведэй дэргэдэхи комисси «Путь социализма» колхозой үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл шалгаад, бэлэн болоһондо тоолобо. Энэ колхоз малайнгаа бүхы байрыг заһабарилжа дулаалһан, бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэн байха юм.

Ф. ВОРОНЦОВ.

Дулаан болгоно доторхиень сагаадаба

БИЧУРА. (Манай информаторһаа). «Большевик» колхозой хүнэй-товарна фермын (даагшань нүхэр Дайндаров) хүдэлмэришэд малай үбэлжэлгэдэ хайнаар бэлэдхэбэ. Фермын хүдэлмэришэд бүхы байрануудаа дулаанаар заһабарилжа, доторхиень сагаалаад ариг сөбөр болгоһон байна. Мүн тус колхозой ОТФ-эй хид 1.000 толгой хони ямаанай байра бэлэдхэбэ.

А. МАНГУТОВ.

Нэмэлтэ тулбэри 9 хони абаба

Хажэнгын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ артелиин (Доодо Худанай сомон) Хонишод Дулсан Цыбикжапова гэгшэ хони, ямаа үсхэбэрилхэ гүрэнэйнгөө түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, нэмэлтэ тулбэри болгон 9 хони абаба.

Тиин, нүхэр Цыбикжапова өөрынгөө стахановска ажал улам шангадан, хони ямадайнгаа үбэлжэлгэдэ эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна.

Үбэлжэлгэдэ өөһэдөө бэлэдхэбэ

Садхалан тэжээл, дулаан байраар хангагдаһан хони ямаадай тобир тарган ондо ородогшын урда жэлүүдэйнгээ дүй дүршлөөр гэршэлхэн Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин (Хажэнгэ) хонинэй-товарна фермын хүдэлмэришэд фермыг даагша нүхэр Давыдов гэгшын хүтэлбэри доро үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр бичгэ

бэшэ хүдэлмэри хээ. Гэбэл, фермын хонишод өөһэдынгөө сөөр 700 толгой хонинһоо, 2 хурьгадай дулаан байранууд түхээрэжэ бэлэн болгобо.

Мүн энэ артелиин МТФ 1 үхэрэй дулаан байра, 90 үхэр хашаа дулаанаар түхээрэгдэнэ байна.

О. ГРИГОРЬЕВА.

Бэлшээрин дэргэдэ байра түхээрэбэ

«Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө ажалыг улам саашань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» правительствын тогтоолдо харюу болгон Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ хайнаар бэлэдхэжэ байна. Үхэр, хонин, буруу тугал гэхэ мэтэнүүдэйнь байранууд бүгэдэ заһабарилгадажа, дулаан болгогдоо. Мүн Зүүн Хуурай гэжэ хайн хагдай нэмэри газарта үбэлэй бэл

шээртэй тулалдаа 800 хони ямаанай, 80 үхэрэй байрануудыг шэнээр түхээрэн байр Тэрэшэлэн эндэ малшадай байра гэр түхээрэгдэбэ.

Бүхэли үбэл соо хүрэхэ хони болон үбһэ тэжээлээ хүсэд бэлэдхэнэ байна.

Ц. ГАРМАЕВ. (Манай корреспондент).

Хори

Алдуугаа дахяад дабтана

Бэргын сомоной (Зэдэ) Сталинай нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэн дээрһээ үсөөн бэшэ малаа хоролтодо оруулан байна. Теэд, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ алдууһаа хургаал абахын орондо, дахяад дабтажа байха юм.

Малай байрануудай заһабарилгада мэнэ хая ороһон дээрһээ нэгшье байра дулаалжа бэлэн болгоодүй байһаар. Мүн шэнэ байрануудыг түхээрхэ түсэбөө дүүргэжэгүй. Малшадай байха байранууд нэгшье фермэ, гүүртэнь заһабарилгадагүй байха юм. Тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө

дүүргэжэ шадаагүй байбашье нэмэлтэ тэжээл олохо тухай колхозой хүтэлбэрилэгшэд ханаалаа тэбинагүй. Гадна, би байгаа болломоо мүнөө хүртэр һурида абангүй поли дээрээ үрилтэ оруулжа байдаг. Үбэлэй бэлнэри түхээрхэ ябадал мүн лэ хагалтагүй.

Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Чагдуров малай үбэлжэлгэдэ хагалтагүй бэлэдхэлтэй байһанайнгаа түлөө ВКП(б)-гэй айкы болон айгүйсэдкомсор хэдэн хин дуралхагдаһан байбашын хүтэлмэридөө ямаршье хүбүлалта гаргаагүй байханы гайхалтай.

А. БУДАЖАПОВ.

Орохо тухай, нэгэ талаһаа, Советскэ Союз, Нэгэдэмэл Королевство болон Америкын Холбоото Штадуудай правительствонуудай, нүгөө талаһаа, Болгарин правительствын хоорондо хэһэн

Х Э Л С Э Э Н

ш правительство бол
итай дайлагдажа бай
Нэгэдэмэл нацануудай
буулгаа хэһэн Совет
Нэгэдэмэл Королевств
Америкын Холбоото
правительствонууд
эбтээ орохо услови
бшөөрөн абаһа.

хэлэгдэнэй үндэһэ
рээ, нэгэ талаһаа,
дайлагдажа байгаа
нэмэл нацануудай үмэ
тугаа хэһэн Советскэ
Нэгэдэмэл Королевство
рикын Холбоото Шта
правительствонуудһаа
римаарын этпгэмжэ
ветскэ Главкоман
түлөөлэгшэ Советскэ
шал Ф. И. Толбухин
далайн оршондох
ай Верховно Коман
лөөлөгшэ генерал-лей
еймс Гаммель гэгшэд,
талаһаа, зохихо эти
үдээр хангагдаһан
правительствын тү
болохо гадаада хэрэ
нистр господин П.
портфельгүй министр
Терпешев, портфель
тр господин Н. Петков
ин министр господин
гэгшэд нимэнүүд үс
хэлсэжэ баталба гэ
лгарн хадаа СССР-тэ
рэгэй ябуулануудыс
сентябрин 9-дэ зог
14 оной сентябрин
нитай ба 1944 оной
26-да Венгритэй ха
аа таһалаат, бусад
гэдэмэл нацануудта
рэгэй ябуулануудыс

арин правительств
арида байһан герман
тэ хүсэпүүдэй буу
хүрхяах болзол, тэлэ
тэ абтаһан сэрэгэйхид
элжүүлэн үгэхэ гэһэн
на.

шлэн Болгарин пра
болбол Германин ба
туһамаршалай тражта
мэдэлтэ баряад байха
та абана.

рин правительств
на (Советскэ) Глав
нин юрэнхы хүтэлбэ
лба хэхээр төлөрхой
лэомор тиймэ хэмжээ
ий газарай, далайн бо
ий сэрэгэй хүсэпүүдыс
айлгана ба хэрэглэхээр
та абана. Тэдэ сэрэгүүд
Союзна правительствын
зүбшөөрлэн ушарһаа
зүбшөөрлэн газар дээрэ
та ёһогүй.

ниһа эсэргүү сэрэгэй
гэй зогсомсоор бол
гэтэ хүсэпүүд тарааг
таад, Союзна Хяналтын
ажалалта доро амга
н байдалда оруулагда

ха ёһотой.

2. Болгарскэ эбсэгтэ хүсэ
нүүд болон чиновник ноёдын
1944 оной октябрин 11-дэ
Болгарин правительствын урид
шалан даажа абанан условиуу
дай ёһор, Грециин ба Югосла
винг газар дээрһээ тэрэ усло
вөөр тогтоогдоһон болзор соо
нүүлгэгдэхэ ёһотой; Болгарин
засаг болбол 1941 оной янва
рин 1-дэ Болгарин граждани
нууд байһан болгарнуудыс гре
ческэ ба югославскэ газар дээрэ
һээ нүүлгэхэ хэмжээнүүдыс нэн
дары абаха ба греческэ болон
югославскэ газарыс эзэлэн аба
ха гү, али Болгарин болгохо
ябадануудта хабаатай бүхы
хуули ба захиргаанай дүримүү
дыс усадхан халгааха ёһотой.

3. Болгарин правительств
хадаа, Союзна (Советскэ)
Главкомандованиин ханалай
ёһор, дайнай оршон байдалда
хэрэгтэй болоо хадань Болгарин
газар дээгүүр хайшаашыс сүлөө
тэйгөөр ябаха аргаболомжыс со
ветскэ болон бусад союзна сэ
рэгүүдтэ олгоно, тийхэ зуураа
Болгарин правительств бол
бол хуурай газар, уһан болон
агаарааршыс ингэжэ ябахадань
өөрынгөө зам харилсаанай хэрэг
сэлнүүдыс өөрынгөө гаргашаар
үгэжэ али бүхы туһа дүхэм
үзүүлэхэ байна.

4. Болгарин правительств
болбол плендэ абтаһан ба мэдэл
тэнь баригдаһан бүхы союзна
сэрэгээрхиниис сэг дары сүлөөл
хэ юм. Саашанхи заабари абаха
хүртэрөө Болгарин правитель
ство хадаа плендэ абтаһан ба
мэдэлтэнь баригдаһан бүхы союз
на сэрэгээрхиниис, өндөө тээһээ
асарагдаһан ба нүүдэл хүнүүдыс,
тэрэ тэодо Грециин ба югосла
винг гражданинуудыс, өөһэдын
гөө хүзүүгээр хүсэд хүрэхэ эдэ
хоолоор, хубсаһа хүнараар, арг
сэбэрэй ба гигиенын хэрэгсэлээр,
эмпэлгээр, мүн тэрэшэлэн эдэ
хүнүүдэй хэһэйнишыс өөрынгөө
гүрэндэ бусахадань транспортна
хэрэгсэлнүүдээр хангааха байна.

5. Болгарин правительств
халаа Нэгэдэмэл нацануудай ту
һада ажал-ябуулга хэһэнэйнгээ
дашарамла гү, али Нэгэдэмэл на
цануудай хэрэгтыс хайшаан даха
һанайнгаа түлөө гү, али расово
уг гарбалайнгаа гү, али шажан
мүргэлэйнгөө түлөө хаалгала
байһан бүхы хүнүүдыс, тэдэнэй
хэндэ харьяатай ямар националь
носттин байһаниис хамаархан
гүй, сэг дары сүлөөлжэ, мүн
тэрэшэлэн алибаа эрхыень газар
шалһан хуули болон тэрээн дээр
рһээ гараһан хизарлалгануу
дыс болжолна.

6. Болгарн болбол дайн сэрэг
гэй гэмтэн нюурнуудыс бариха
ба тэдэниис сүүдлэхын талаар
туһалан нүхэсэхэ байха.

7. Нэгэдэмэл нацануудта хар
ша идхалга хэжэ байһан болгар

ска газар дээрхи бүхы гитлер
шэ үзэлтэй гү, али бусад фа
шистскэ политическэ, сэрэгтэй
болон сэрэгжүүлэн, мүн тэрэ
шэлэн Нэгэдэмэл нацануудта
харша идхалга хэжэ байһан он
доо организацинуудыс сэг дары
тараагаад, хойногшодоо тиймэ
организацинуудыс байлгахгүй
гэжэ Болгарин правительств
уялгадагдана.

8. Болгарн дотор тогтомог ба тог
томог бшэ сэг соо ном дэбтэр
нүүдыс хэблэхэ, газар тээһээ
оруулха болон тарааха ябадал,
театрта табигдаха нааданууд,
кинофильм, радиостанциин, поч
тын, телеграфай ба телефоной
хүдэлмэри болбол Союзна (Со
ветскэ) Главкомандованинтай
зүбшөөрлэнэй нүүлээр үнгэргэгдэхэ
байна.

9. Бдгарин правительств
болбол Нэгэдэмэл нацанууд бол
лон тэдэнэй гражданинуудай бү
хы зөөриис, тэдэ тоодо греческэ
ба югославскэ зөөриис бусаана,
мүн тэрэшэлэн дайн сэрэгээр Нэ
гэдэмэл нацануудта ушаруулаг
даһан, мүн тэдэнэй дунда Греци
ба Югославида ушаруулагдаһан
аад, саашадаа тодорюулагдан эли
шлэгдэжэ болохо гээлтэ ба гарза
гайе харюулан түлэнэ.

10. Болгарин правительств
болбол Болгарн дотор Нэгэдэмэл
нацануудай ба тэдэнэй гражда
нинуудай бүхы эрхэ ба интере
сүүдыс нэргээнэ.

11. Дайнай үедэ Советскэ Сою
зай, мүн тэрэшэлэн Грециин ба
Югославинг болон ондоошыс Нэ
гэдэмэл нацануудай газар дээрэ
һээ гаргажа абаһанан гүрэнэй
олэниитын ба кооперативна ор
ганизацинуудта, предприти
нуудта, эмхи зургаануудта гү,
али энгэй гражданинуудта ха
маатай байгаа бүхы үнэтэ эд ба
материалуудыс, нэрлэбэл; фаб
рика ба заводуудай түхээрэлгэ
нүүдыс, паровозуудыс, түмэрца
май вагонуудыс, тракторнуудыс,
автомашинануудыс, түүхэтэ па
мятникнуудыс, музейн үнэтэ хэр
эгсэлнүүдыс болон ондоо элтэб
зөөриис Союзна Хяналтын Ко
миссинг зааһан сэг болзор соо
Советскэ Союзла, мүн тэрэшэлэн
Греци ба Югославида болон он
доошыс Нэгэдэмэл нацануудта
бүрин бүтэнөөр бусаан үгэхэ
уялга Болгарин правительств
үгэнэ.

12. Болгарин правительств
халаа Болгарин газар дээрэ
байһан Германин ба тэдэнэй

дахуулнуудай сэрэгтэй зөөриис,
Болгарин уһанда байһан Герма
ниин ба тэрэнэй дахуулнуудай
флодой суднануудыс оролсуулан,
трофей болгон Союзна (Советскэ)
Главкомандованиин мэдэлдэ
шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

13. Болгарин правительств
болбол Германи ба Венгритэ гү,
али тэдэнэй газар дээрэ һуужа
байһан гражданинуудта гү, али
хүнүүдтэ хабаатай алибаа зөө
риис (үнэтэ зүйл ба валютыс)
Союзна Хяналтын Комиссинг
зүбшөөрэлгүйгөөр газаршань гар
гаха гү, али өөрынгөө болгон
абахгүй гэжэ уялга үгэнэ. Бол
гарин правительств болбол Со
юзна Хяналтын Комиссаар тог
тоогдоһон гуримай ёһор, энэ
зөөриис хадагалан байха байна.

14. Болгарин правительств
болбол Нэгэдэмэл нацануудта ха
баатай аад, мүнөө Болгарин
иртгнүүдта байһан бүхы судна
нуудыс хэһэйнишыс мэдэлдэ бай
гаа һаань Германи ба Венгритэ
эсэргүү дайн байлдаанай үедэ
союзнигуудай бүгэдын ашаг ту
һада зорюулан Союзна (Советскэ)
Главкомандованиин хэрэглэхын
туһала хожом эдэ суднануудыс
эзэдтэнь бусаахаар Союзна (Со
ветскэ) Главкомандованида
шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

Болгарин правительств бол
бол дээрэ тоологдоһон зөөри
зөөшин Союзна (Советскэ) Глав
нкомандованида шэлжүүлэн үгэ
хэ хүртэрөө гэмтээглэхгүй гү
али үгы хэгдэхгүйн гүйсэ
материальна харюусалгыс бэсдээ
даана.

15. Болгарин правительств
болбол үүргээс дүүргэхэлэнь
Союзна (Советскэ) Главкоман
дованида хэрэгтэй болохо мүн
суммань болгарскэ валютаар сэг
тээрэнь түлэжэ байха ба эд тэ
вар (горючи, эдэс хоолой зүйл
гэхэ мэтэнүүдыс), хэрэгсэл бол
лон туһалбарин зүйлнүүдыс

үгэжэ байха ёһотой.

16. Болгаринишыс, мүн ха
риинишыс уһанда байһан болгар
скэ худалдаанай суднанууд со
юзнигуудай бүгэдын ашаг туһа
да хэрэглэгдэхын туһала Союзна
(Советскэ) Главкомандованиин
оперативна хяналта доро байха
байна.

17. Болгарин правительств
болбол эбтээ орохо үедэ Союзна
(Советскэ) Главкомандованиин
гаргаһан инструкцидэ зоһиладуу
лан ажайлэдбэриин ба транс
портна предпритиинуудыс, мүн
тэрэшэлэн хэлхээ холбоолой хэр
эгсэл, хүсэгэ станци, элэнин
тын хэрэглэмжын предприти
нууд болон тудхалга, түлшини
складууд ба бусад материалнуу
дыс Болгарин газар дээрэ хэрэг
тэй болоһон сагтань эдлэхээр
үгэхэ.

Эбтээ оролын бүхы үедэ
Болгарида Союзна Хяналтын Ко
мисси байгуулагдаха байна. Тэрэ
комисси болбол Нэгэдэмэл Коро
левство ба Холбоото-Штадуудай
түлөөлэгшэдэй хабааталгатайгаар
Союзна (Советскэ) Главкоман
дованиин түлөөлэгшэ түрүүлэг
шэтэйгээр эбтээ оролын усло
винуудай дүүргэлтыс зоһон бай
ха ба ажаглан хянажа байха юм.

Эбтээ оролын хүсэндөө оро
һонһоо хойшо Германида эсэргүү
дайнай ябуулгын дүүрэхэ хүр
тэрхи саг усын туршада Союзна
Хяналтын Комисси болбол Сою
на (Советскэ) Главкомандова
ниин юрэнхы хүтэлбэри доро
байха байна.

19. Энэ условиууд гар таби
таһан сагһаан хойшо хүсэндөө
оронэ.

Орол, английскэ, болгарскэ
хэлэниүүд дээрэ тус бүридөө дүр
бэн экземплярар Москвада зо
хёогдобо, гэхэ зуура орол ба
английскэ хэлэниүүд дээрэхи
текстнүүдэнь бодотэ эхэнь боло
но.

1944 оной октябрин «28».

Советскэ Социалистическэ
Республикануудай Союзай,
Нэгэдэмэл Королевство болон
Америкын Холбоото Штадуу
дай Правительствонуудай тү
лөөлэгшээр:
Советскэ Главкомандованиин
Түлөөлэгшэ ТЭЛБУХИН.
Дундада далайн ершэндох
Союзнигуудай Верховно Коман
дованиин түлөөлэгшэ
Д. ГАММЕЛЬ.

Болгарин Правительствын
түлөөлэгшээр
П. СТАЙЧЕВ
Д. ТЕРБЕШЕВ,
Н. ПЕТКОВ,
П. СТОЯНОВ.

(Тамга)

(Тамга)

Болгаритай эттээ орохо тухай Хэлсээн тушаа протокол

Болгарскэ правительствотай эб
тээ орохо тухай Хэлсэндэ гараа
табиһан Союзна Правительств
нууд гараа табиха үедөө удаахи
зүйлнүүд тухай хэлсэжэ гараба.

1. 9-дэхи статья дээрһээ ойл
гогдохо зүйл гэхэдэ Болгарскэ Пра
вительство болбол болгарскэ аг

рессийн уршаг дээрһээ зүдэрхэн
греческэ ба югославскэ газарай
арад зондо туһаламжа үзүүлхын
туһала эдэс хоолой зарим зүйл
нүүдыс нэн дары үгэхэ. Үгтэхэ
ёһотой продукт бүхэнэй хэм
жээн гурбан Правительствын
хоорондохы хэлсээгээр тодорхой

логдохоһоо гадна, Греци ба Бол
гарида ушаруулан гээлтэ ба
гарза гайн түлөө Болгаринг
түлэхэ зүйлэй хубида оруулагдан
тоологдохо байна.

(Үргэлжэлэлэнь 4-дэхи нюурта).

Агууехэ Октябрьскэ социалистическэ революциин XXVII ойн үдэр хүртэр

6 хоног
үлэбэ.

Ши ямар бэлэгтэйгээр угтахашниб?

